

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacţia,

Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 6 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peţit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învolală. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Discursul

părintelui Dr. V. Lucaciu la congresul internaţional al rasselor, ținut la Londra, la 28 Iulie a. c.

Domnilor!

Salut cu respect și cu mândria omului însuflețit pentru ideile progresiste, acest mărit Congres internațional al rasselor, care compun omenimea viețuitoare.

În acest Congres vedem intrupată ideia mare, cucerirea civilizațiunii moderne: *respectul rasselor*.

Și e timpul suprem, ca să falfăe steagul acesta în viața omenimei.

După ștergerea sclavajului, după stărpirea feudalismului, după dominațiunile nesuferite de clase, foarte adesea împreunate cu prepotența de rassă: a trebuit să urmeze, după ideile de libertate, egalitate și frățietate, concepțiunea mare a respectului rasselor.

Situațiile de actualitate politică, din veacurile cele mai îndepărtate, și până în zilele noastre, își au terminologiile lor proprii, vocabularul lor particular pentru justificarea unor stări, de multe ori condamnabile și detestabile. Și nu arareori am văzut în istorie minți puternice, plecându-se în slujba unor idei preconcepute, care n-au putut să rămână nerăsturnate.

În legislațiunile unor personalități istorice, care au determinat curente culturale pe veacuri, pentru anumite popoare, la Buddha, Confuciu, Faraonii, Licurg, legislatorii romani, vedem codificate și stabilite gândiri și concepțiuni politice și sociale, economice, și mai ales religioase-morale, care numai spre binele sau în serviciul umanismului și al civilizațiunii n-au fost și *nu sunt*.

Și astăzi, după atâtea hecatombe de victime omenesti, ce s-au jertfit pe altarele prepotențelor tiranice, sau pentru îndestulirea unor deșertăciuni criminale: unde suntem încă dela realizarea idealului sublim, care ne strălucește în cele două cuvinte de veșnică și nestrămutată valoare: »Tatăl nostru«, prin care toți oamenii, de orice rassă, de orice națiune, suntem proclamați de frați, va să zică egali, liberi, având aceleași drepturi și aceleași datorinți.

O nobilă odraslă a rasselor omenesti constituie *națiunea română* în Orientul Europei.

Și fiindcă în programul acestui mărit Congres se contemplează chiar apropierea și comunicațiunea între Apus și Răsărit, cred a fi lucru vrednic, ca măritul Congres să ia cunoștință mai deaproape despre această națiune vrednică. Și aceasta cu atât mai vărtos, că în decursul multor veacuri trecute, pământul locuit de Români și apele râurilor și mărilor, cari li spală țărnișii, după războaiele sângeroase de veacuri, au fost drumurile și liniile mari și neîntrerupte de comunicațiune între Occident și Orient. Și nu e atât de departe vremea, când la »târgul moșilor« din București se

întâlniau caravanele din Anatolia cu negustorii din Apusul Europei. Și astăzi putem constata, că din Carpați și din Balcani, până la Bosfor, în tot Arhipelagul mediteran, și până în Alexandria, Smirna, Ierusalim și în toate porturile »Mării negre« până sus la Sinope și dela Odessa pe lungă linie de comerț până sus în Caucaz poți comunica cu limba română.

Iată o parte din idealul acestui mărit Congres, adecă comunicațiunea între o parte de Apus și Răsărit, realizat în faptă, prin elementul românesc.

Nu vorbesc de luptele teribile, de războaiele nesfârșite, între Orient și această parte a Occidentului, locuit de Români. Calea războaielor a deschis calea comerțului, pe mare și pe uscat. Și dacă a apus vremea războaielor, spre bucuria tuturor, dorim să rămână pentru vece deschise căile de comunicațiune pentru comerț, ca pe ele să se răspândească ideia de libertate și de înfrățire a popoarelor.

Ceea ce ne arată istoria trecutului, comunicațiunile comerciale deodată cu războaiele îngrozitoare, sunt fapte constatate și netăgăduite. Existența națiunii române, precum și originea ei etnografico-istorică, este ca și proclamată pentru toate timpurile prin celebra declarațiune a dinastiei Asanilor, prin împăratul Ioanițiu, către Pontificele Roman Inocențiu III, când din Balcani trimite salutări fraților dela Tibru, și le spune în auzul lumii: »*Nos genere et sanguine Romani*«.

În aceasta constatare se cuprinde obârșia ethico-istorică a națiunii române din Orientul Europei. Că acest element »roman«, în cursul vremilor, a fost supus unor influențe naturale prin asimilarea elementelor străine: slave, grecești, turcești, etc. în corpul său național, precum în limba sa: asta nu schimbă, nu alterează caracterul nostru »roman«, din contră îl relevază cu o putere zdrobitoare, față de orice tendință contrară, dovedind în mod mai presus de toată îndoiala, că în limba și alcătuirea sa ethică, *neamul* acesta a fost și este »roman«, și — a asimilat și a prefăcut după tipul și asemănarea sa toate elementele de limbă și de etnografie străină, ce a primit în trunchiul său puternic »roman«.

Istoria acestei națiuni cu Traian începe, se continuă cu războaiele nesfârșite și neîncetate, în contra inimicilor *cutropitori*, și astăzi se manifestă în silințele mărețe ale sufletului românesc, pentru conservarea și dezvoltarea culturii noastre naționale românești, față de orice tendințe de *cutropire* și desnaționalizare.

Am fost și suntem, la porțile Orientului european, și în *preajma* popoarelor orientale, după poziția lor geografică, sentinela neadormită de cultură și de civilizațiune națională română! Deși împărțiți politicește în mai multe state, reprezentăm în limba și în ființa noastră etnografică, un

popor unitar în cultură, o națiune de mai bine de 12 milioane, cătră care se adaugă alte milioane, cari vorbesc dulcea noastră limbă, așa că astăzi din creerii Carpaților poți merge cu limba românească, neîmpiedecat, până în Constantinopol, și mai departe, precum am amintit mai sus.

Și aceasta rassă nobilă, deși în parte suferă și astăzi într-o situație ce nu corăspunde aspirațiunilor sale spre cultură și civilizațiune, a dat în cursul veacurilor istoriei, oameni, eroi de nume mare: Ștefan cel mare, Mircea, Mihai Eroul, Ioan Corvin Huniade, și fiul său, Regele Ungariei, Matei, supranumit »cel drept«.

Aici, în această chestie de judecată istorică, asupra bărbaților renumiți, revine justificarea marelui principiu, proclamat prin faptul acestui mărit congres: *respectul rasselor*.

Deși natura vremilor istorice, deși constelațiunile politice n-au permis, ca un fiu distins, ieșit dintr-o anumită rassă, să-și poată jertfi toate puterile exclusiv și în folosul pentru binele, cultura și mărirea rasei sale: se cuvine, ca simțul de dreptate și respectul reciproc, impus de cultură, să recunoască în fii eminenti ai rasei, însași nobleța, capacitatea și vitalitatea acelei rase.

Astăzi putem proclama, fără teamă de contrazicere, acest principiu. Cu atât mai vărtos trebuie să ne bucurăm, când vedem, că geniul bun al omenimei a mărturisit acest adevăr și în veacurile trecute.

Iată, de pildă, ce zice domnitorul Ferdinand I, în diploma sa către Arhiepiscopul de Strigon, Nicolae Olah, din 23 Noemvrie, anul 1548: »*Haec vero sunt omnes propemodum laudatissimarum gentium origines, inter quas Valachi, gentiles tui, minime postremas habent, ut pote quos ab ipsa rerum Domina, Urbe Roma oriundos constat, unde nunc quoque sua lingua Romani vocantur; tua ista gens fortitudine praepollens fuit; multorum praestantissimorum Ducum genitrix, inter quos Ioannes Hunyades, Inclyti Matthiae regis Pater, et illius aetati proximi maiores, Tui potissimum enituisse feruntur.* (Românește: Acestea sunt originile aproape ale tuturor neamurilor celor mai laudate, între cari Valachii conaționali tăi, nu sunt cei din urmă, ca și unul, despre care e constat, că își derivă neamul dela însăși stăpâna lumii, Urbea Roma, de aceea în limba lor și acuma se numesc Romani; neamul acesta al Tău, a fost prea strălucit prin vitejie a fost părintele multor prea distinși beliduci, între cari și Ioan Huniade, tatăl înaltului rege Matia, strămoșii tăi, despre cari se zice, că au strălucit mai mult pe timpul acela).

Se poate întâmpla, că împrejurările vieții fac, ca fiul unei rase, să ducă aptitudinile sale în serviciul politic, cultural sau economic al unei alte rase. Cultura și civilizațiunea pretinde, ca respectul rasselor să se manifeste, chiar în recunoașterea și aprecierea virtuților și a prestațiunii-

lor eminente, ce au adus fiul unei rase, în serviciul alteia.

Alta e asimilațiunea prin generațiuni ce se urmează, și alta e rolul unui individ, care se naște într-o rassă, și împrejurările vieții îl pun în slujba altei rase, străină de obârșia lui.

Ori cât ar vrea cineva să mistifice lucrurile: natura își are legile sale, și aceste se afirmă, față de orice tendințe sau uneltiri împotriva lor.

De aceea Congresul acesta mărit formează un monument epocal în evoluțiunea vieții popoarelor, a rasselor deosebite.

Acest mărit Congres este Tribuna glorioasă, din care se vestește libertatea, egalitatea și frățietatea tuturor rasselor, și totodată se condamnă, se osândește orice tendință de asuprire, de hegenomie, de supremație de rassă.

Înaintea culturii și a civilizațiunii trebuie să dispară aceste tendințe inhumane, ca geniul omeniei să poată înainta neîmpiedecat pe calea glorioasă a înfrățirii popoarelor, prin respectul rasselor.

Națiunea Română din Orientul Europei, în toate statele, în cari trăiește, reprezintă acest principiu și se luptă pentru realizarea lui.

De veacuri a observat această virtute a Românilor, marele istoric Bonfiniu, și a însemnat în analele sale, spre veșnica mărirea a elementului românesc, următoarele: »*Valachi autem plus pro linguae quam pro vitae incolumitate certasse videntur*«.

Așa au fost părinții noștri, așa trebuie să fim și noi, în conștiința drepturilor noastre naționale, și în virtutea culturii rasei noastre române-latine!

Ca de încheiere, fie-mi permis a aduce aici înaintea măritului Congres, mulțămirea și recunoștința noastră sinceră și adâncă ilustrilor fii ai glorioasei națiuni Engleze, lordul Fitz-Maurice, ilustrul om de stat al imperiului britanic, care s'a ocupat serios și cu deadinsul cu chestia noastră națională, și mai ales cu situația politică a Românilor din Transilvania, exprimându-și admirația față de virtutea acestui popor vrednic de o soartă mai bună.

Asemenea ne exprimăm omagiile și recunoștința față de distinsul fiu al Albionului, d. Seton-Watson, care cu un criteriu pătrunzător studiază stările noastre politice, culturale și economice, nu pe bază de informațiuni luate dela alții, ci după studii serioase și obiective, făcute la fața locului.

Aducând la cunoștința lumii civilizate stările, ce le-a găsit la noi, vrea să contribuie la delăturarea cauzelor adevărate, ce produc neîndestulirea și așa lucrează chiar în spiritul acestui mărit Congres, la buna înțelegere între popoare și la înfrățirea lor.

Onoare și omaj fiilor Angliei pentru inaugurarea acestui Congres!

Moștenitorii de tron și reformele militare. Din Ischl se anunță următoarele:

Circulă zvonul, că audiența, pe care a avut-o arhiducele moștenitor săptămana trecută la împărat, este în legătură cu reforma militară.

Se afirmă, că moștenitorul tronului era adversar al mai multor puncte din reforma militară, și în special contra codului penal militar și contra serviciului de doi ani. Cu el era contra acestor puncte și aristocrația cehă și germană.

După audiența dela Ischl arhiducele moștenitor pare a-și fi schimbat părerea împreună cu adepții săi.

Aristocrația cehă și germană vrea acum ca reforma militară să fie rezolvită cât mai repede, pentru ca atât Austria cât și Ungaria să înceapă consolidarea internă, în Austria prin înțelegerea ceho-germană și în Ungaria prin reforma electorală.

E probabil, că la toamnă Reichsrathul va putea lucra și se va putea lua în desbatere reforma militară.

Camera. În ședința de ieri a camerei a fost o mică părăuială între doi fericiți ai patriei. Până la oarele 11 s'au făcut votări nominale. La 11 a luat cuvântul kossuthistul Bernáth și a combătut proiectele. A urmat la cuvânt Okolicsányi, care deși independist, a sprijinit proiectele și a osândit obstrucția. În decursul vorbirii era un zgomot uriaș și întreruperi. Doi deputați Pál Alfréd și Pozsgay s'au tratat unul pe altul cu cuvinte insultătoare. Urmasa: o palmă pe obrazul patriotic al lui Pál și un duel fără urmări. De păr... venerabili patrioți!

Uniunea statelor mediterane. La ședința »Volksbund«-ului în Salzburg prezidentul parlamentului austriac Dr. Sylvester a rostit un discurs cam senzațional, vorbind despre uniunea tuturor statelor mediterane din Europa.

El a zis între altele:

Bismarck a asigurat dezvoltarea pacifică a Europei prin alcătuirea triplei alianțe. Azi ideea lui trebuie estinsă în așa fel ca toate puterile din raionul mării Mediterane să formeze o Uniune. Aceasta uniune ar asigura marea Mediterană puterilor de pe malurile ei. Ideea va fi poate neplăcută unei mari puteri, care amenință în Mediterană poziția popoarelor germane. Trebuie să mergem mână în mână cu Franța, ca să ne putem opune acestei puteri.

Cetitorii noștri vor ști, că puterea vizată de Dr. Sylvester este — Englitera.

Pace în Albania. Dacă e să dăm crezământ știrilor ce ne sosesc din Constantinopol, atunci stăm în ajunul aplanării conflictului turco-albanez. Deși tratările

între reprezentanții guvernului turcesc și a malisoriilor încă nu s'au încheiat, Poarta a acceptat aproape toate postulatele albanezilor. Între altele Poarta s'a lăsat să permită unei părți însemnate a populației albaneze purtarea armelor și ca malisorii să aibă funcționari, cari le pricep limba. Restează încă restabilirea unor raporturi normale între Muntenegru și Turcia.

Dela ordinea zilei.

— Reforma electorală și independenței. — 14 contrari ai sufr. univ. — O mică vacanță. — Nici o schimbare. —

Lupta opoziției în cameră a apropiat pe cele două partide independiste: pe kossuthiști și iusthiști. Zilele trecute s'a răspândit știrea, că între aceste două partide decurg tratative cu privire la reforma electorală. E vorba să se accepte un program comun pentru votul universal. »N. Fr. Presse«, care a publicat această știre, dă și unele detaiuri. Cele două partide au să accepte un proiect, în sensul căruia s-ar da drept de vot la 2 milioane 600 mii de cetățeni. Votul ar fi universal, fără cens și fără pluralitate și în orașe secrete, la țară public. Punctul lor de vedere ar fi, ca reforma electorală să precedeze reformelor militare. Dar aceasta se poate și schimba, dacă independiștii ar primi garanție, că reforma electorală s-ar face conform programului lor.

În legătură cu aceasta se fac și alte combinații, mai puțin verosimile.

Partidul iusthist și kossuthist au dat o desmintire comună a știrii despre tratative.

Kossuthistul Barabás Bela a vestejit în culoarele camerei în cuvinte aspre atitudinea deputaților kossuthiști, cari au sentimente agrar-feudale.

Sunt vre-o 14 inși în partidul nostru — a zis Barabás — cărora nu le trebuie sufragiul universal. Aceștia ar face bine să iasă din partid, în frunte cu Baross Iános. De-ocamdată însă acești antisufrașiști nu sunt aplicați a urma sfatul lui Barabás.

»Părinții patriei« nicidecum nu se pot împăca cu ideea, să nu aibă cel puțin o mică vacanță de vară. În partidul muncii se proiectează, ca parlamentul să-și facă o mică vacanță, din 13—21 August c., în care răstimp sunt 4 sărbători. E posibil, ca în aceste zile parlamentul să pauzeze.

»N. Fr. Presse« și »Zeit« din Viena se ocupă cu situația parlamentară ungară. Cea dintâiu zice, că și rezistența pasivă a lui Khuen trebuie să aibă un sfârșit, iar

»Zeit« vorbește de necesitatea unui compromis între guvern și opoziția războinică. Circulă știri și despre o revizie de regulament și de — disolvarea eventuală a camerei. Toate aceste lăsu sunt vorbe volante, fără temei. Fapt e, că deocamdată nu se prevede nici o schimbare. Lupta opoziției continuă cu armele de până acum.

Spiritul public în Svedia.

Cursul d-lui D. N. Ciotori la Vălenii de munte.

Vălenii de munte, 16 Iulie v. 1911.

I.

Sub spiritul public dintr-o țară — începe d-l Ciotori — înțelegem spiritul în orânduirea și alcătuirea vieții poporului ce o stăpânește. Într-o casă dintr-un sat și-i privești podoabele, sculele de gospodărie, dai în vorbă cu oamenii și te convingi de spiritul public în acel sat.

Svedia o stăpânește un popor de muncitori simpli, harnici, cinstiți, cari își dau cinstea cuvenită unul altuia, respectuoși față de străini și foarte primitivi. Acest fapt se datorește culturii înaintate a acestui neam, și situației geografice, că pământul sterp, neîndurător, trebuia muncit din greu ca să-l poată hrăni. În țara aceasta nu întâlnești lazaroni ca în Italia, nici canali ca în Grecia să dea buzna peste pasagerii pe scările vaporului, nici oameni îmbuibați să trândăvească prin cafenele, sau să se plimbe cu mânele la spate pe promenăzi, nici tineri cu nasul pe sus, luxoși, cu baston, și domnișoare împachetate după ultima modă parisiană; acolo găsești, ori unde vei merge, muncitori, cari, prin munca uriașă, îndărătnică de a fura naturii bunurile ei tănuite, își înobilează sufletele, se fac mai buni, se solidarizează. Așa că sărăcia a fost un mare bine pentru dânșii. Un scriitor svedian s'a exprimat, că superioritatea morală a acestui popor constă în fapta, că având o conștiință deplină a sărăciei, și-au creat o lume deosebită întemelată pe muncă.

În trecutul acestui popor s-au ivit și inconveniente — mai ales de natură religioasă — cari au răscolțit spiritele filor de același sânge. Influențele străine au ocolit țara lor. Din vreme s'a format la ei o conștiință publică, care a grăbit împroprietărea țăranilor și secularizarea averilor mănăstirești — fapt împlinit în veacul al 16-lea. Deși nobilimea prinsese chiag, grație anumitor împrejurări, și cer-case să restrângă drepturile țăranimii, totuși țăranimea a avut rol însemnat în această țară. Fruntașii nu puteau să nesocotească interesele poporului când era vorba de proiectarea anumitor legi, ci să țină seamă de ele, mai ales, că toți gustaseră dulceața cărților. În Svedia analifeții li numeri pe degete: unu la o mie, două, chiar unu la trei mii!

Dovadă vie de superioritatea morală e spiritul de cinste, de dreptate, de acțiune descoperit în relațiile Svedezilor între ei și cu străinii. Un străin, care le cercetează țara, e primit cât se poate de bine, tratat omenește, și, fără să le știe limba, nu e înșelat de ei. Poștarul lasă

cărțile pe o măsuță din marginea satului și când se întorc dela lucru, țăranii își iau ce e adresat lor; de lucrul altuia nu se ating. Temnițele sunt goale. În țara asta noțiunea răului pare că s'a pierdut. Acolo oamenii nu-și îngrădesc moșia cu părlea-zuri, garduri, ca la noi, fiind-că nu se tem de răul vecinului. În jurul caselor sunt grădini libere, neocoltite. Fiecare casă e un model de gospodărie; stăpânul își are atelierul său: el e fierar, lemnar, el are toate uneltele trebuitoare pentru viața sa casnică, nefiind astfel silit să împrumute dela vecin nimic. Acesta este cel mai frumos model de gospodărie.

Aici își săvârșește opera sa mare și plină de misteriu — spiritul public. Natura a înobilat pe om, l-a înclinat spre asociere cu semenii săi să-și formuleze norme de viațuire pacinică, să nu se conturbe unii pe alții, de solidaritate tăcută și sigură.

Spiritul public se observă mai ales în educația tinerimii. Pe la 1492, pe când noi nici nu ne pricepeam ființa, Svedienii întemeiau universitatea din Upsala. Tinerii modești, fără pretenții, fără haina croită după ultima modă, fără regule de etichetă obraznică, veniau serioși la acest altar de cultură practică să contempeleze asupra muncii din viitorul lor. De s-ar duce un tânăr din țara noastră și s-ar înfrupta de curățenia moravurilor acestei țări și s-ar încălzi de mărețul ideal al muncii — și dacă nu s-ar întoarce cu mai multă știință, — dar s-ar întoarce mai om! cu mai mult respect față de de-aproapele.

Pentru educația copiilor mamele svediene au ținut un congres, în care s'a discutat asupra reformei hainei, pentruca să împiedece moda și să plănuiască altă haină mai simplă, mai puțin costisitoare. Au ateliere azi pentru astfel de haine, moderne, dar nu după extravaganta ce se furnizează în Paris. Sânt școli de gospodărie, unde nu se specializează, ci e silit să treacă prin ele oricine învață în școlile primare — fiind aceste școli de gospodărie alipite la cele primare. Domnișoarele învață aici să coasă, croiască, să servească pe copii săraci, fără nici un rost, deșteptându-se astfel în ele sentimentul milei.

În școlile mai superioare aceleași chestii se tractează, dar mai amănunțit. Afară de acestea foarte puțină pictură, pian. Limbi aproape de loc. În Svedia societatea contribuie la educația tinerilor. O lume care își are rosturile ei, care impune regularitate, spirit de ordine, de cuvânt, de demnitate — o lume grăbită, cu programe precise și respectate la serbări. Ușa teatrului, când bate ora hotărâtă, se închide.

Svedia are mai multe școli universitare. La Upsala e cea mai veche. Upsala e oraș de tradiții, un creier al Svediei. Acolo își are temelii renumitul templu, unde sufletele dreptilor se ridicau în Valhala, locul luminii eterne. În era creștinismului zeli templului fură îngropați și norodul se strângea din toate părțile Svediei ca să fie încredințat, că zeli se prefac în țăranii și să dea loc cu gând înălțat noii religii — creștinismului. Se mai păstrează alee, ziduri vechi, grădina lui Liné, palate de pe vremea lui Gustav Wasa — ca vecinice mărturii ale timpurilor trecute, care dovedesc marea respect al locuitorilor față de ele.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

In Maramureș.

— Schiță de călătorie —

de C. I. Sânjoanu.

(Fine.)

În sfârșit »am hălăduit!« Am ajuns cu mare greu la vârful. Să fii »șogău« la Handal și nu ți-ai primejdii mai mult viața ca aici, unde trăsura pe arcuiri joacă așa cum binevoiește a dispune onorata administrație comitatenză dela Sighet, care nu se îngrijește de croirea unui drum în partea aceasta, așa de apropiată de centru.

Din vârf se desprinde un aspect măreț. Iată o pădure cum n'am mai văzut dela Sătrăvul ardelenesc încoace! În vale curge lin Apșa. Spre apus, printre tușurile dese se zărește Apșa de jos, lăcaș al acelor români de bine din Maramureș, cari, înrudiți pe cale femeiescă cu vladica Serafim din Petrova,¹⁾ acest urmaș independent al descălecătorilor Moldovei pe linia din Dolha, — au hărăzit neamului român în vremuri târzii, un alt vladică, pe înalt Prea Sfințitul domn Dr. Mihályi de

¹⁾ Mihályi: O. C. p. 227.

Apșa, arhiepiscop și metropolit greco-catolic de Alba-Iulia și Făgăraș.

Spre miez-zi apus, preste deal, se află comuna Perș cu mănăstirea episcopescă de pe vremuri, apoi Sarasăul, Săpânța, Câmpulungul și alte comune de ale noastre, până departe în comitatul Ugocsa.

În față ne stă »ultima Thule« a neamului românesc în aceste părți, Apșa de mijloc, așezată lângă pârâiașul numit și el Apșa. Dincolo se începe »ceialaltă lume«, care duce până la buricul pământului. Ne găzduim la Sfinția Sa preotul Mihail Papp. În casa ospitalieră aflăm pe domnișoarele Valeria și Cornelia Mureșianu; un fecior al Sfinției Sale, Nicolae, imi fusese conșolar la Năsăud, un altul e preot în Glod, al treilea, Iuliu, e jude la Vișeu; o fată, Mărioara, măritată la Sighet ne-a găzduit și la ducere și la reîntorcere, alta, Anisia — Nizuca — e conducătoarea oficiului postal din loc.

Apșa de mijloc e una dintre cele mai vechi comune românești de pretutindeni. Are peste 2500 de locuitori români, apoi vre-o 200 de străini, »Țipțări« și »Ovrei«. Are 2 biserici vechi, de lemn, una mai vechie ca ori-care altă biserică românească, — de pe la 1400. — Pe la 1428 aflăm amintit la Apșa de mijloc pe un preot român cu numele Balota. Ilustra familia Mihályi e originară de aici; nu-

mai mai târziu s'a strămutat la Apșa de jos. Comuna e împărțită în 2 parohii, fiecare cu biserică sa proprie; școala confesională, frumoasă, de piatră, se află în stare bună, ca puține alte școli românești în Maramureș. Pe vremuri se afla aici și o întăritură, o fortăreață, Cremenita (Kermecz vára).

Invaziunile »hoțesti« ale Moldovenilor (»...regni nostri Hungarie emulos infideles et invasores de Muldwa, more latrocinio procedentes...«) nimicesc literalele privilegiate ale lui Ioan fiul lui Vlad, Vanna fiul lui Vancea și Vancea, fiul lui Glav, cari aveau din vechi în posesiunea lor Apșa de sus, Apșa de mijloc (media Apcha) și a treia parte din Apșa de jos. Regele Sigismund le asigură din nou posesiunile strămoșești prin o diplomă datată din Löcse la 7 Decemvrie 1406.²⁾ Introducerea de nou în aceste posesiuni se face la 28 Maiu 1407 prin un Pank — poate Panteleimon, — din Crăciunești. Protest nu se face împotriva acestei introduceri.³⁾ La 2 Noemvrie 1428 Ioan Hwzyw (Huzeu) fiul lui Wlad dăruiește din iubire frățască rudei sale apropiate, lui Ioan fiul preotului Balotha⁴⁾ (Ivan filius Balothapap) par-

²⁾ Ibid p. 143—145.

³⁾ Ibid p. 150—151.

⁴⁾ Balotha, preotul, din a cărui amintire în acest document putem deduce o anumită organizare a bisericii răsăritene ortodoxe române pe

tea sa de moșie de pe teritoriul acestei comune.⁵⁾ În înțelesul diplomei dela 1406 era în posesiunea Apșenilor de mijloc și a treia parte din Apșa de jos și așa se întăruiește, că la 1425, când același rege Sigismund donează întreagă Apșa de jos, pe seama alor 8 nobili din acest din urmă sat, la Apșa de mijloc se ridică protest din partea lui Petrea Tatul și Toma Huzeu.⁶⁾ Mulți din Apșa de jos aveau însă posesiuni la Apșa de mijloc: astfel aflăm într'un mandat al palatinului Ladislav Garay dela 19 Iunie 1450 pe Toma și Blaj Dan, pe Pyp Costa (poate popa Costea) și pe Todor, ambii acești din urmă fii ai lui Mihail Zlaph din Apșa de jos, cari se introduc prin cuvântul de Jász în posesiunile lor din Apșa de mijloc, statorindu-se tot odată și metele.⁷⁾ O reambulare a graniței dintre cele 2 comune potrivit se face în urma cererii locuitorilor din ambele comune pe baza ordinanței lui Ladislav V, datată din Strigonia la 10 Iunie 1456.⁸⁾ La 10 August 1484 magistratul comitatenz introduce încă anumii inși în posesiunea unor moșii pe te-

la începutul veacului XV în Maramureș, după Densușianu ar fi: Balotha-Vlachata-Roman. V. Mihályi p. 274.

⁵⁾ Ibid p. 273—274.

⁶⁾ Ibid p. 293—295.

⁷⁾ Ibid p. 349.

⁸⁾ Ibid p. 388—392.

Se pare lucru curios, de ce universitățile sunt clădiri așa de modeste, abia corespunzând cerințelor, și școlile secundare ale acestei țări sunt pline de atâtea splendore, palate? Un profesor mi-a răspuns: noi avem o concepție: dăm tot ce se poate pentru cultura mare a poporului; pe acolo (prin școlile secundare) toți trebuie să treacă; și dincolo cei puțin și aleși.

Cel mai bun mijloc de educație al tineretului însă îl formează muzeele, — cea mai nobilă operă a societății, a spiritului public. «Muzeul Nordului» cuprinde toată viața din deosebitele timpuri a poporului scandinav: schițe vechi de case, arme, zugrăveli de icoane, instrumente de muzică, tot ce se referă la arta populară. Costume și figuri de locuitori din toate părțile Svediei. Colecțiune de trofee, steaguri, chipuri de eroi din diferite războaie, așezate în jurul celor mai populari eroi ai trecutului lor național: Carol al XII-lea și Gustav Adolf. Străin să fi și crebue să admiri pe acest fel de oameni, care atât de bine știu să-și cinstească eroii. Lângă Muzeu e o grădină ce înfățișează Suedia în mic: monumente de arhitectură și alte monumente istorice, pietri cu inscripții vechi de pe când erau păgâni, aducând aceste inscripții cu literele cuneiforme ale Chaldeilor.

Se vedește aici un spirit practic, în ce privește formarea caracterului, a firei tineretului.

Chiar și în cel mai umil bordei dintr'un sat găsești buchetul de flori și stegulețul pe masă. Câtă iubire față de natură și pare că e sorțit, ca pe cine iubesti mai mult, acela să-ți întoarcă spatele; așa le întoarce și lor spatele neîndurătoarea natură!

* * *

Sunt multe de spus — au fost ultimele cuvinte ale cuvântătorului — cu priyire la un astfel de popor atât de nobilitat, și păcat că nu e cunoscut. Vina e poate a lor, că au păcatul de a nu-și face reclamă! De aceea în Franța Svediei nu sunt ținuți de oameni ursuzi, sălbatici, iar urșii de gheață se plimbă cu iarna lor în spate printre căsuțele mărunte ale satelor din nord.

* * *

Așa ne-a vorbit d-nul Ciotor'. Și prin graiul d-lui simplu, învăluit în o caldă duioșie, ne-a evocat viața curată, senină a Nordului. Cu toții am trăit o lume frumoasă de ideal măreț, și ne-am încălzit de aici din depărtare la soarele culturii Nordului.

Ce faptă vrednică de toată lauda nu ar săvârși un domn profesor de liceu, care ar întreprinde o excursie în părțile Nordului! El e vii ar aduce de acolo seriozitate și puteri nouă de viață, ar picura porniri drepte în inimele lor tinere, pline de avânt sufletec — s'ar mai scutura de lănczuala ce-i cuprind timp de 10 luni lipiți de bancă, neputându-se întruptă nici de bucuriile ce le aduce societatea, spiritul public, care — păcat — nu există aproape de loc la noi.

Ce școală ideală nu are copilul în Suedia! La noi nu s'ar putea clădi o ast-

fel de școală firească? S'ar putea ușor, dar nu e bunăvoință și nu e independență — care totuși ar trebui să fie. În loc de a buchisi băiatul în cărțile copilăroase — și nu scrise pentru copii, între cari e o enormă deosebire, după cum spunea d-nul Iorga, — cu descrieri greoaie, cari mărginesc orizontul copilului și înăbușe ori-ce manifestare de inteligență, — mai bine ar fi ca învățătorul să iasă cât mai des din școală, și în mijlocul naturii să-i învețe a asculta cântecul sublim al acesteia. Să-i vorbească de puterea cea mare conducătoare a firii și de puterea sufletelor mari, ale eroilor naționali, cari răscoliau potopuri de noroade, de suflete bune și drepte, cari luptă pentru adevăr, frăție. Astfel se agită mintea copilului, astfel dă un bun pedagog aripi gândirii unui copil!)

Ioan Poienaru.

ȘTIRI.

— 17 Iulie v.

Recomandăm magazinul nostru ca cel mai efin și mai solid; avem toate obiectele de modă pentru dame și domni, pregătim costume în timpul cel mai scurt. Cel mai mare asortiment în *lingerie* și *confețiune*. — *Frații Simcy*.

Noul comandant al corpului de armată. Ex. Sa generalul de infanterie *Köves de Kövesháza* sosește azi după amiază la Brașov și descinde la otelul «Coroana». De seară la orele 8 va avea loc în salonul otelului o serată militară în onoarea distinsului oaspe, la care este invitat a participa și publicul civil. În decursul sării va cânta muzica militară.

Un ajutor de 20.000 cor., a acordat ministerul reg. ungar de interne orașului Brașov din suma de 3 milioane cor. care s'a preliminar pentru ajutorarea orașelor din Ungaria. Acordarea acestui ajutor s'a notificat reprezentanței orașului printr'un rescript al ministrului Hederváry.

Principala de coroană al României a trecut ieri cu automobilul prin orașul nostru luând drumul spre comuna Arcuș, unde va petrece câteva zile ca oaspe al familiei bar. Szentkereszthy. Se știe că d-na baroneasă este fiica răposatului prim ministru al României Florescu.

† Take Protopopescu, un distins membru al partidului național liberal din România, fost senator, deputat și vicepreședinte al camerei a încetat din viață alături în Lausanna, unde plecase ca să-și caute de sănătate. Corpul regretatului Protopopescu va fi adus în țară, unde îi se va face o înmormântare impozantă.

Shorurile lui Aurel Vlaicu. Ingeniosul și îndrăznețul nostru aviator, d. inginer

*) O carte bună didactică „Învățământul despre natură” se datorește harnicului învățător Apostol D. Culea. Ar trebui să nu lipsească din mâna nici unui bun învățător. E tipărită la „Neamul Românesc”, Vălenii de Munte, jud. Prahova. Preț 350 lei.

Aurel Vlaicu a făcut ieri dimineață și seara câteva sboruri foarte reușite cu noul său aeroplan pe câmpul dela Cotroceni. Dimineața a făcut un singur sbor de câteva minute, iar seara la orele 7 și jumătate a executat în fața unui public numeros două sboruri dintre cele mai reușite. În primul sbor a luat direcțiunea spre forturi ridicându-se până la înălțimea de 200 metri și ducându-se la o depărtare de peste 5 kilometri. După 10 minute a aterizat în cele mai bune condițiuni. Al doilea sbor a fost executat în condițiuni și mai bune. Timp de un sfert de oră, Vlaicu, la o înălțime de 200 metri, a înconjurat câmpul de trei ori, făcând niște evoluțiuni și virajuri pline de îndemnare. Publicul și soldații adunați pe câmp au aclamat în mod sgomotos pe primul nostru aviator inventator. S'a constatat că noul său aparat are o viteză mai mare și o stabilitate mult mai sigură ca a primului aparat, azi proprietatea ministerului de război. Față de reușita experienței, d. Vlaicu are intențiunea să plece cu noul aparat în streinătate spre a participa la unele meetinguri de aviațiune.

Necrolog. Subscriși cu inima înfrântă de durere anunță, că iubitorul soț, tată, socru și unchiu *Teodor Pop*, vice protopop onorariu, preot gr. cat. deficient după un morb scurt împărțit cu S. S. Taine a moribunzilor și-a dat nobilul suflet Creatorului, în 2 August a. c. la 1 oară a. m. în anul al 84-lea a etății și al 60-lea al S. Preoții. În mormântarea rămășițelor pământeste se va face în 4 August a. c. n. la 2 oare p. m. în cimiteriul bisericii gr. cat. din Fildul de Mijloc. Fildul de Mijloc în 2 August 1911. Fie-i țărâna ușoară și amintirea binecuvântată.

văd. Elena Pop n. Tero ca soție, fi și noră Stefan Pop paroch gr. cat. și soția Veronica Pop n. Venter, Ioan Pop, Anica Pop și soțul Todor Bălaș, Marina Pop și soțul Nicolae Ilonța, nepoți: Cornelia Pop și soțul Iustin Poruț, Virginia, Elena, Maria, Stefan, Nistor, Sabina, Ludovica, Dumitru, Stefan, Leontina, Ioan, Veronica și Traian, nepoți de văr: Ioan Pop protopop gr. cat., Dr. Emil Pop medic, Iuliu Pop proprietar.

— Eri a încetat din viață cunoscutul birtaș brașovean *Friedrich Schmidt*, zelosul președinte al societății birtașilor și chelnerilor din Brașov. Răposatul a fost un om de inimă și un birtaș priceput, cinstit și preventor, cum mai rar. Toți cei cari l'au cunoscut regretă moartea sa preatimpurie. În mormântarea va avea loc mâine, Sâmbătă, la orele 4½ p. m. în cimiterul ev. A. B. Odihnească în pace.

Tinerii studenți rășinăreni invită la petrecerea de vară ce o va aranja Duminecă în 6 August st. n. 1911 în pavilionul d-lui Nicolae Vidrighin. Venitul curat e destinat pentru sporirea fondului înființat pentru ridicarea noului pavilion. Va cânta orchestra națională din Sibiu. Comitetul aranjator.

Un apel al Ligei culturale. Liga culturală a adresat un călduros apel către comercianții români din țară, ca în vederea serbărilor populare împreunate cu tombolă, cari se vor da în zilele de 28—30 August st. v. în parcul Carol pentru clă-

direa unui local propriu și pentru mărirea fondului general de ajutorare al «Ligei», să-și dea tot concursul moral și material.

Nou oficiu postal. Agentura postală din Lupșa com. Turda-arieș, din 6 August n. a. c. va fi preschimbată în oficiu postal.

Excursiunea agricultorilor sași în România. Se anunță din Sibiu, că mai mulți membri ai uniunii agricultorilor sași din Ardeal, vor face între 20 și 27 August o excursie de studii în România. Excursioniștii vor pleca din Sibiu la București și Constanța, iar la întoarcere vor trece prin Câmpina și Sinaia la Brașov. Excursioniștii vor vizita instituțiunile agrare și exploatăriile petrolifere din România.

Reducerea în stare solidă a electricității. Ziarele din Londra se ocupă cu o nouă invenție a lui Edison. Este vorba de solidificarea curenților electrici, astfel, că în viitor nu mai este nevoie de conducte pentru transmiterea electricității. Electricitatea astfel solidificată se va vinde în tuburi ca cărbunele sau zahărul. Ziarele descriind noua invenție spun, că ori cât de mare inventator ar fi Edison, totuși cred că este o imposibilitate.

Muzică la promenadă. Sâmbătă d. a. la 5½, la promenada de jos va avea loc al III-lea Concert al Capelei orașenești.

Carnea unui cal tânăr se pune mâne și poimâne în vânzare la abator. Prețul unei chile 40 fl.

Din despărțăminte „Asociațiunii”.

— Convocare. —

Adunarea generală cercuală a despărțământului II Bran al Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român se va ținea Duminecă în 31 Iulie st. v. a. c. la 2 oare p. m. în Bran-centru.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărț.
2. Raportul comitetului.
3. Raportul bibliotecarului.
4. Raportul cassarului.
5. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea acestor rapoarte și alta pentru încasarea taxelor și înscrierea de membrii noi.
6. »Higienă poporală» disertațiune de d-l Dr. Aurel Stoian.
7. »Venerațiunea ce se cuvine oamenilor noștri mari» disertațiune de preotul Victor Pușcariu.
8. »Creșterea vitelor și îngrijirea lor» tractat economic de Emil Reit învățător.
9. Raportul comisuniilor alese sub punct 5.
10. Reorganizarea despărțământului pentru noul period de 3 ani.
11. Închiderea adunării.

După ședință urmează petrecere poporală, iar seara concert și petrecere cu joc.

Bran în 21 Iulie v. 1911.

George Babeș, direct. desp. Nicolae Runcanu, secretar.

ULTIME ȘTIRI.

Constantinopol, 4 Aug. În vreme ce domină nota optimistă la ministerul de externe cu privire la chestia albaneză, ziarul „Tanin” consideră situația ca foarte gravă și zice, că totul depinde de atitudinea ce o va lua de acum înainte Muntenegrul. Ziarul speră, că regele Nicolae va recunoaște care este adevăratul interes al Muntenegrului și va înlătura pericolele ce amenință. Apoi, ca răsplată, va primi avantajile ce le doarește pentru navigația pe lacul Scutari și pe fluviul Bojana, precum și linia Scutari-Antivari.

POSTA REDACȚIUNII.

Arad. Regretăm, dar nu mai putem publica. Chestia e încheiată.

Proprietară:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu
Redactor resp. Ioan Spudercu

Dr. STEBIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

ritorul ambelor Apșe beligerante, fără a se ridica de astă dată protest.⁹⁾

»In a 28 de zile a lui Iunie 1741« un *Mihail Ionaș*, scrie din *Fojon* despre anumite lucruri dela curtea Mariei Teresiei, «cinstiților boieri din Apșe din mijloc».¹⁰⁾

La casa părintelui *Pap* am petrecut 3 zile. În seara zilei de a doua, pe când stăteam cu toții la masă, discutând liniștit, clopotele dela ambele biserici răsună lugubru în tăcerea nopții, «intr-o urechie», — semn de foc. Mă surprinse liniștea căsenilor. Mi se esplică însă că la Apșa incendiile sunt la ordinea zilei și nu sunt altceva, decât răzbnunări private. Mănezi însă, frunțașii satului începând cu Sfinția Sa, vor umbla dela casă la casă, ca să adune una alta pe seama incendiatului. Pădurea comunală de vre-o 20.000 de jugăre catastrale va da păgubașului lemnul trebuincios pentru înjghiebarea de nou a casei, iar dragostea creștinească a consătenilor îl va prevedea cu cele necesare traiului.

— Rea datină e asta badiță!

— Da cum să nu sie! Că vezi d-ta! Noi ne-aprindem, noi ne ajutăm! Mai bine așa decât să umblăm prin judecată și să dăm sute de zloți la câți «infocați» de *Zid dela Sidiții la tăți!*

⁹⁾ Ibid p. 564—565.

¹⁰⁾ Iorga N. Scrișori și inscripții. . . . I. p.

— Și dacă v-ar prinde jandarmii?

— Că ei săracii nu pot găbui pe nime! Românul să sie el chiar păgubașul, dacă vinde pe alt român poate să se ducă la *Apșita*, căci aici, între oameni de omenie, nu mai are ce căuta!

Adevărată filosofie poporală! Ori «infocat», ori incendiar! Pe urma unuia ca și pe a celuialalt, tot foc și părjol rămâne!

La Apșa de mijloc trădarea e ceva compatibil pentru un rusneac din «*somsizi*», dela «*Apșita*», dar nu pentru un Român, care va să zică: om de omenie. Și încă ceva nu e compatibil pentru un om de omenie în această *Apșa* dela un capăt al lumii românești! Dacă un părinte permite fetei sale să iasă pe stradă după-ce se înserează, atunci cu fată cu tot a ieșit din șirul *oamenilor de omenie* și poate pleca, — luându-și toate catra-fusele cu sine, — în «*somsazi*»...

Provedința divină s'a îngrijit în nemărginita-i îndurare, de a ne asigura prin virtute neclintită acest colț al lumii noastre!

A patra zi în zori ne reîntoarcem în Ardeal. Părintele *Pap* ne va petrece până în vârful dealului Apșei. La despărțire, căruțul străjer al idealului nostru l-mi sărută fruntea... Cu această suvenir plăcută, înflorat de înțelesul mistic al acestui sărut de părinte îndurerat, adâncit în contemplarea de nou a sălașurilor stră-

moșești, îmi era silă, când preste graniță am ajuns de nou între munții ținuturilor nășăudene, — munți, cari îmi apar pitici pe lângă faptele mărețe și pe lângă țăria de caracter a umilului nostru țaran din Maramurăș, — fapte și țărie dovedite în vremuri apuse și în vremuri de față, când «domnii» — cu foarte puține excepții — s'au înstrăinat, iar bieții noștri «*Moroșeni*» au rămas de capul lor, fără conducători!

Și dacă în Maramurăș nu se lucră pentru înaintare culturală și economică în spirit românesc, vina o purtăm noi, ăștialalți, mai mulți, Ardelenii! Dacă s'ar jertfi cât de puțin și pentru acești frați ai noștri, dacă ne-am îngriji de consolidarea lor economică, ar reveni vremurile vechi și mărețe. Oare va sosi odată vremea când să mai scurtăm din fraze goale și să lungim din fapte bune? Iar frunțașii noștri pe teren politic, pe teren economic, pe teren cultural, să nu uite că avem un Maramurăș, care e încă al nostru, dar ar putea să nu fie al nostru, dacă nu ne chivernisim cu dragoste avuțul, care ni l-a dat bunul D-zeu. Căci cel ce nu-și folosește talantul, lipsise-va de dânsul, și se va da celui care are mai mulți!

Să i se permită unui dascăl românesc aceste cuvinte de încheiere!..

Insoțirea industrială brașoveană de mobile ca membru al însoțirii de credit centrala regnicolară.

Magazin de mobile:

in depozit: aranjamente de **odăi de dormit, de prânz, odăi pentru domni și de salon.** Primește a aranja complet **locuințe, birouri și bucătării.** Pregătește articoli de comerț și tapiserie.

Se află mobile dela execuția cea mai simplă până la cea mai elegantă **cu preț convenabil** pe lângă **condiții favorabile.**

Strada Vămei 36.

Visitare fără obligament de cumpărare. Proiect de spese gratuit.

Palatul Czell.

„Deganin“ contra gândacilor

Bucură-te doamnă dragă, că incurând nu vei mai avea gândeci (șvabi) în bucătărie, căci firma românească:

F. A. Degan, din Fiume

(Postafiok Nr. 163 a inventat un prav nou, „Deganin“ care e cel mai bun și pe toți li omoară.

Costă 1 kgr. 3 coroane. Mai puțin ca un 1/2 kgr. nu se trimite. Porto costă 72 fil., iar banii se trimit înainte (anticipative) la firma sus numită.

Dacă comanzi 4 kgr. de cafea, atunci cere și 1 kgr. „Deganin“. căci 5 kgr. se trimit franco.

In Fiume toți vorbesc de pravul „Deganin“, căci l'au probat cu mare rezultat.

Cere gratis și preț curent românesc pentru cafea bună!!

„Deganin cu mare efect.

Mare asortiment de broderii

Broderii miraculos de ieftine 100 perini de divan gata și începute . . . . . a **4 cor.**
20 perini de in desinate . . . . . > **1-40 cor.**
100 covoare cu metru gata și începute . . . . . > **4- .**
100 Millieus gata și începute . . . . . > **4- .**
10 Wandschoner 170 cr lung stofă Aida > **5- .**

Broderiile cele mai frumoase și mai ieftine se află numai la

Fritz Bolesch

Magazin cu tapiserie, impletituri și mărunțișuri. Str. Vămei 29

„Deganin“ moartea gândacilor.

„Deganin“ cea mai nouă invenție.

Asortiment bogat de lână și tort

Recomandăm cetitorilor ziarului nostru, Magazinul de haine și Confecțiuni de dame

I. ASCHER

Brașov, Strada Inului Nr. 26.

unde pot cumpăra de superioritate constatată **haine** pentru bărbați, băeți și copii, asemenea și pentru dame și fetițe: **Jachete, Costume de dame, Foi, Halaturi, Bluze, Jupoeane** etc.

Comande cu posta se efectuează complet cu **rambursă.**

Când se comandă, notați lățimea peptului, culoarea stofii și cam cu ce preț.

1148,7—100

Pentru ce nu convine se dau banii îndărăt.

Nr. 13031/911.

Publicațiune.

Recercați de on. Tribunal reg. ung. aducem la cunoștința publicului, că on. Tribunal în chestia comasării din Poiană a emis rezoluțiunea ce urmează aci:

Szám. 5273/911. polg.

Brassó szab. király rendezett tanácsu város tanácsának 10915/911 tan. szám alatt kelt átirata melyben közli hogy a Brassó város határához tartozó Pojana nevű határrésznek tagosítása iránt folyamatban levő birtokrendezési ügyben a 4678/911 polg. szám alatt hozott végzés a város területén a szokott módon közhirre lett téve.

Végzés.

A fennebb jelzett birtokrendezési ügyben az érdekelt felek között Brassóban a folyó évi június hó 8-ik napján létrejött érdemleges egyezség elfogadása tárgyában a folyó évi július hó 12-ik napján 4678/911 polg. szám alatt hozott végzés a folyó évi július hó 17-ik napján jogerőre emelkedvén.

A királyi törvényszék az 1908 évi 500 Igazságügy miniszteri számú utasítás 120 §-a értelmében a jogerejű érdemleges egyezség végrehajtása végett Abraham István kir. törvényszéki bíró kiküldi azzal, hogy ez a végrehajtás összes ügyeiben hivatalból és önállóan jár el.

Brassó, 1911 évi július hó 19-én tartott nyilvános ülés.

Wittich
elnök.

Nagy
jegyző.

Brassó, in 27. Julie 1911.

Magistratul orașenesc.

Nr. 13029/911.

Publicațiune.

Recercați de tribunalul reg. ung. din Brassó, aducem la cunoștința publică, că onoratul tribunal în chestia comasării din Poiana a emis rezoluțiunea, ce urmează aci:

Szám 5830/911 polg.

Végzés.

A Brassó város határához tartozó Pojana nevű határrésznek tagosítása iránt folyamatban levő birtokrendezési ügyben az érdekelt felek között a folyó évi június hó 8-án létrejött érdemleges egyezség elfogadása tárgyában a folyó évi június hó 12-én 4678/1911 polg. szám alatt hozott végzés jogerőre emelkedett a királyi törvényszék által a mai napon 5273/911 polg. szám alatt hozott végzéssel a végrehajtás foganatosítása végett a fennebb jelzett királyi törvényszéki bíró lettem kiküldve.

Ennélfogva az 1908 évi 500 I. számú birtokrendezési eljárási utasítás 120. §-ának második bekezdése értelmében a Schmidt György földmérő által az 1724/911 és 4545/911 polg. sz. alatt beérkezett jelentések kapcsán beterjesztett munkákat, telekkönyvi adatokat és egyéb iratokat, továbbá a fennebb hivatkozott érdemleges egyezség hiteles másolatát a fennebb megnevezett földm-

rőnek azzal az utasítással adom ki, hogy az érdemleges egyezségnek megfelelően a tagosítás új térképét, az új birtokállomány földkönyvét és birtokiveit valamint a régi és az új birtok összehasonlítási okirátát a fennebb hivatkozott utasítás 122. §-ának előirt szabályoknak megfelelő módon a folyó évi szeptember hó 19-ig készítse el és felülvizsgálás végett a kolozsvári m. kir. 21-ik számú felmérési felügyelőségnek terjessze be és erről a fennebb hivatkozott utasítás 123. §-ának értelmében nekem tegyen jelentést.

A fennebb idézett utasítás 121 §-a értelmében értesitem a feleket hogy a földmérői előmunkálatok hitelesítése (folyó évi május hó 17-ik) után telekkönyvileg bekebelezett birtokváltozásokat nálam a folyó évi augusztus hó 12-ik (tizenkettődik) napjáig bezárólag terjedő határidő alatt az eredeti okiratokkal igazolva jelentsék be.

Együttal értesitem az érdekelt feleket arról is, hogy azok közül a kellően igazolt birtokváltozások közül, melyek a fennebb hivatkozott utasítás 88. §-ának értelmében foganatosított eljárásnál is már bejelentettek lettek volna, rendszerint csak az 5 becsoldig terjedő azok a birtokváltozások vehetők figyelembe, amelyek a jogérvényesen megállapított elhelyezési tervnek lényeges megváltoztatását nem eredményezik és ezek is csak abban az esetben, ha a késedelem méltánylást érdemlő okból történt továbbá hogy a folyó évi augusztus hó 12-ikenapján túl bejelentett vagy kellően nem igazolt valamint azok a birtokváltozások a melyek a jogerősen megállapított elhelyezési tervet lényegesen megváltoztatnák a fennebb idézett utasítás 121. §-ának negyedik bekezdése értelmében figyelem kívül maradnak.

Brassó, 1911 évi július hó 19-én.

A brassói királyi törvényszék.

Abraham István
kir. tszéki eljáró bíró.

A kiadmány hitelül.

Paal János
kiadó.

Brassó, 1911 évi július hó 27-én.

A városi tanács.

Publicare.

Primăria comunală a comunei Rucăr comitatul Făgăraș esarânduază pe timp de trei ani succesivi crâjma comunală in 19 august 1911. st. n. la 2 oare p. m.

Prețul strigărei 700 cor. dela care sumă sunt a să depune 10% vadiu

Condițiunile detaliate să pot vedea in cancelaria comunală in oarele oficioase.

Rucăr 1911 julie 19.

Primăria comunală
Moise Nicoare.
primar.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.
Administr. „Gazetei Transilvaniei“